

Náměstí, které je pravděpodobně pozůstatkem podhradebního prostoru pod Petrovem, se rozkládalo na mírném svahu petrovského kopce v místech důležité spojnice dvou bran – Brněnské a Veselé. Od počátku představovalo toto území rezidenční a reprezentační čtvrt, snad také proto, že toto místo bylo téměř dokonale bezpečné. Z jedné strany ji chránil hrad Špilberk, z druhé strany celé město.

Tehdy podstatně menší náměstí bylo vymezeno kostelíkem sv. Michala, jedním z nejstarších brněnských kostelů, a konventními budovami dominikánského kláštera, který byl založen v blízkosti městských hradeb v letech 1228 – 1230. Uprostřed tržiště byla umístěna studna s roubením a kovanou mříží.

Na východní straně pod svahem bývalého Rybného trhu stály domy nejbohatších brněnských měšťanů, ceny parcel zde byly jedny z nejvyšších. Sidili zde zlatníci, platněři, kožešníci a bohatí patriciové. Stará zástavba, v níž nechyběly ani renesanční domy, se dochovala až do začátku 20. století. Neunikla však stavební vlně, která až do vypuknutí 1. světové války radikálně změnila vzhled vnitřní části města Brna. Přestavované domy, ale i ty nově budované, vesměs dodržovaly rozmezí úzkých středověkých parcel a teprve meziválečné stavební zásahy některé z těchto parcel sjednotily.

Dominikánské náměstí na ulici Pekařskou. Na místě zbořených objektů byl ve 30. letech 20. století podle projektu architekta Jaroslava Polívky. Domovní čára nového bloku domů byla posunuta o 12 metrů oproti původní výstavbě, čímž se plocha Dominikánského náměstí zvětšila a původní sklepy domů se nyní ocitly pod plochou náměstí.

Na nároží Dominikánské, Mečové a Panské ulice uzavírala prostor náměstí mincovna, jejíž původ je doložen již ve 13. století. V polovině 14. století byla přestavěna na markraběcí dvůr. Dům se ke své původní náplni – mincovně vrátil až koncem 14. století, kdy se snad markrabě přemístil do domu na severní straně náměstí. Nároží objektu padlo za obětí bombardování ve 2. světové válce a teprve v roce 2000 zde byl postaven polyfunkční objekt „Špalíček“ podle projektu architekta Milana Gála.

Do prostoru území Dominikánského náměstí musíme započítat i Panenskou ulici. Toto bývala velmi úzká chudinská ulička, která patřila k nejstarším ve městě a obývaly ji především rodiny řemeslníků. V době zřízení kasáren zde byly poskytovány sexuální služby vojákům z blízkých kasáren a prosperovalo zde několik pověstných nevěstinců. Ulička byla zbořena v rámci přípravy staveniště pro dostavbu Nové radnice, která se však neuskutečnila v souvislosti s příchodem válečných let. V současné době se prověřuje možnost využití této plochy pro výstavbu parkovacího domu.

Dominikánské náměstí, do 19. století nazývané Rybný trh (forum piscium, Fischmarkt, Alter Fischmarkt), bylo specializovaným tržištěm prakticky až do r. 1935 – 36, jak napovídá už jeho výstižný název. Trh, který ovládal čilý obchodní ruch, nabízel v minulosti suroviny k přípravě postrních jídel a také tehdy velmi oblíbených rybích specialit a pochoutek. Prodej probíhal jednak v krámcích zahloubených pod terasou kostela sv. Michala, tak i na volné ploše.

Na severní straně Rybného trhu, v místech dnešní pasáže Jalta stál blok dvou domů: dům, jenž navazoval na dvorec zámožného brněnského měšťana Alrama a často sloužil k ubytování královských návštěv a druhý tzv. „dům s věží“, patrný ještě ve vedutách 18. století, v němž bydlel ve 13. století brněnský královský mincmistr Bruno. Oba objekty byly přes odpor veřejnosti i památkových úřadů v roce 1908 zbořeny, aby uvolnily cestu nově budované tramvajové koleji, která vedla z náměstí Svobody přes vystavěný blok domů s dnešní pasáží Jalta podle

